

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Augustanae Confessionis Historiam, Rectore Magnificentissimo, Serenissimo ... Friderico Augusto, Principe Regio ... A Recentiorum Quorundam Corruptelis Breviter Vindicatam Dabunt

**Wernsdorf, Gottlieb
Seeger, Johann Friedrich**

Vitembergae, 1705

§XVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-67830](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67830)

ret / adderet / subtraheret. Vid. Lyseri *wahrhaftiger Bericht wider D. Hoffmanns Beschuldigung* / lit. B. 4.

§. XV. Jam quod ad ferendum de utraque iudicium attinet, etsi ne *simplicem* quidem illam laudemus, quis enim ignaviam, inscitiam, negligentiam, laudet? magis tamen *affectatam* rejicimus, privato quippe consilio, & exemplo minimelaudando, susceptam. Etsi enim quilibet Autor jus habet, librum a se scriptum mutandi pro lubitu; aliter tamen est comparatum cum Symbolo, scriptoque publico, cujusmodi, omnium confessione, est Confessio Augustana. Hæc enim uti ad omnes spectat, sic ab omnibus quoque curari debet, ne, permessa cuilibet mutandi variandique licentia, tot demum Confessiones prodeant, quot Confitentium capita. Saxo igitur Augustus, illa exemplorum varietate deprehensa, ne quem dubitationi, vel calumniis, locum relinqueret, ipsum *αὐτόγραφον*, seu primigenium, ipsique in Comitibus recitatum exemplum, a Moguntino petiit, eoque tandem impetrato jusfit, ut duo Rhaviana editionis anni 31. exempla cum eodem diligentissime conferrentur, & quod ex duobus illis maxime respondisset, Corpori Librorum Symbolicorum, altero neglecto, infereretur, ut denuo testatur Lyserus *loc. cit. littera C. 1.*

§. XVI. Circumstantiali mutationi *substantialem* opponimus, in qua disceditur a doctrina, primo in exemplo proposita, idque in gratiam adversariorum, quo nempe eorundem erroribus latibulum præbeatur, in Capitibus a Confessione ipsa manifesto & palam improbat. Quæ quidem a circumstantiali quam plurimum differt. Hæc enim versatur in Syllabis contractis, vocibus trajectis, mutatione idiomatis & sermonis, amplificatione

catione sententiæ per testimonia veterum, & loca Scripturæ illustriora. *Ista vero doctrinam, ipsa in Confessione clare propositam, dubiam reddit, periculoque erroris vel invehendi, vel saltem occultandi, exponit, ipsumque adeo elenchum, a piis Confessoribus studio, gravique de ratione, adjectum, removet atque omittit. Hujus generis exemplum illustre Philippus dedit in Artic. Confessionis X. Nam, cum in primo minimeque mutato, eodemque Latino exemplo legeretur: De coena Domini docent, quod corpus & sanguis Christi vere adsint, & distribuantur vescentibus in Coena Domini. Et improbant secus docentes: Philippus inde ab anno 38. coepit privato suo consilio, in gratiam Cinglianorum substituere hæc verba: De Coena Domini docent, quod Corpus & Sanguis Christi vere exhibeantur vescentibus in Coena Domini. Quam quidem mutationem substantialem esse, & in gratiam Cinglianorum factam, facile nobis erit, ac in proclivi ostendere. Nam quum inter nos & Cinglianos imprimis de vera & reali presentia C. & S. C. in S. Coena, de orali item manducatione & bibitione, de Indignorum denique participatione disputetur, quæ omnia non mutata Confessionis verbis clare perspicueque sunt comprehensa; Philippus in Reformatorum gratiam expunxit a.) τὸ vere adesse, ne cogerentur omnes Confessionis societatem professi veram realemque presentiam credere; sed sufficeret, si intentionalem, atque imaginariam, vel potius nullam, statuerent. b.) Expunxit τὸ distribui, substituta exhibendi voce, quo inde oriretur licentia non credendi C. & S. C. manu Ministri factam distributionem, vel etiam respectu manducantium & bibentium, utut indignorum, oralem participationem. Exhiberi enim, etiam de nuda promissionum, & bonorum inde resultantium*

applicatione intelligi posse, adeo Reformati non negant, ut etiam hoc sensu sacramenta signa *exhibitiva* appellare non dubitent. Denique c.) integrum *elenchum* omisit, Cinglianis gravissimo Lutheri consilio figillatim oppositum, quo his, perinde ut Nostri, ad illius societatem pateret aditus. Hæc est notabilis plane mutatio minime omnium pro mere *Circumstantiali*, vel, ut *Strimesius* loquitur, *Accidentaliter* habenda, siquidem in *non-mutata* vera, realis, & substantialis præsentia C. & S. C. docetur; in *mutata* vero non creditur. In *illa* oralis, & indignorum manducatio innuitur; in *hac* dissimulatur: In *illa* secus docentes improbantur: in *hac* relinquuntur.

§. XVII. Hoc autem de mutata Confessione iudicio vehementer se lædi existimant Reformati. *Injuriæ sunt in A. Confessionem, & Philippum, qui variatam editionem, seu corruptam & depravatam, cum A. C. primigenia haudquaquam eandem, sed ab hac prorsus aliam clamitant, scribit Strimesius in Hex. p. 20. 25.* Negat igitur Eandem in *substantia mutata*: negat mutationem *privato* Philippi consilio susceptam, negat in *gratiam* Cinglianorum factam fuisse. De singulis ordine videamus. Negat I.) Confessionem in Art. X. esse *substantialiter mutata*: idque a.) quia verba utriusque Confessionis & *sententiæ substantialiter non differant*. Merito, inquit, ad *cujusvis sensum & intellectum* provoco, num *due dictæ propositiones* (in *non-mutata, & mutata Confessione*) *substantialiter inter se differant, quando posterior non tantum priorem supponit: (corpus enim & sanguis Christi dicta vere exhiberi in coena, eo ipso necesse est dici vere in coena adesse & distribui;) sed & posterior priori plus dicit: Nam adesse in coena C. & S. C. vere possunt, nec non a Ministro vere distribui, ut tamen non vere communicantibus, certe non omnibus, exhibeantur; at,*
quan-